Nr. 290 (1367). Cena 100 mk. Włocławek, czwartek dnia 21 grudnia 1922 r. Rok V

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata na miejscu mk. 2200, na prow: mk. 2600. Z odnoszeniem do domu dolicza się 300 mk. Ogłoszenia za wiersz nonparel. Pierwsza strona 300 mk., druga i trzecia 225 mk. czwarta 8-łamowa 100 mk. Ogł. drobne po 50 m, za wyraz, tłust. druk. podwójnie. Najmn. ogł. 500 mk. Dla zagrna. ceny o 200 proc. wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-EJ DO 3-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26.

Przeprowadzenie zwłok ś. p. Prezydenta.

W Belwederze.

Zgodnie z zapowiedzią odprawienie mszy żałobnych przy zwłokach ś. p. Prezydenta Narutowicza ukończono o godz. 11-ej. Ostatnią mszę celebrował J. Em. ks. kard. Kakowski w asystencji ks.ks. biskupów Szelążka, Przeździeckiego oraz innych duchownych, obecnych w Warszawie.

Na mszy tej byli obecni: członkowie rodziny ś. p. Prezydenta, Marszałkowie Senatu i Sejmu, Rząd in corpore, ciało dyplomatyczne i przedstawiciele wojskowości.

Od bramy wjazdowej aż do stopni pałacu ustawiła się szpalerem kompanja honorowa z płonącemi pochodniami w ręku.

Punktualnie o godz. 12-ej członkowie kancelarji cywilnej i wojskowej Prezydenta wynieśli z sali audiencjonalnej po odprawionych egzekwjach trumnę ze zwłokami i ustawili na wysokim odkrytym karawanie, przykrywszy ją sztandarem Prezydenta Rzeczypospolitej.

Ustawione przed Belwederem oddziały wojskowe sprezentowały broń, orkiestry odegrały hymn narodowy.

Pochód żałobny.

Wzdłuż ciągnących się aż do Zamku kordonów wojska ruszył we wtorek kondukt pogrzebowy, który otwierały dwa szwadrony I-go p. szwoleżerów z muzyką na białych koniach, dwa bataljony piechoty i baterja artylerji. Za niemi postępowały zakony i duchowieństwo z J. Em. ks. kardynałem Kakowskim, jako prowadzącym kondukt, w asystencji ks. ks. biskupów Szelążka i Przeździeckiego.

Za postępującą tuż za duchowieństwem trumną, po której dwóch stronach kroczyła eskorta honorowa, złożona z wyższych oficerów z obnażonymi pałaszami, orszak żałobny otwierali najbliżsi członkowie rodziny ś. p. Prezydenta Narutowicza, Marszałkowie Sejmu i Senatu, Rząd w pełnym składzie i członkowie domu Prezydenta. Tuż za nimi postępował korpus dyplomatyczny, Sejm i Senat, generalicja, przedstawiciele władz komunalnych i instytucji rządowych i społecznych, tworząc z wymienionymi ściślejszy orszak pogrzebowy. Po obu stronach orszaku postępował ruchomy kordon kompanji przybocznej Prezydenta Rzeczypospolitej z pochodniami w rękach. Orszak zamykał szwadron przyboczny Prezydenta i jeden bataljon piechoty z orkiestrą.

Członkowie Sejmu i Senatu stawili się bardzo licznie. W pochodzie szły grupy sejmowe, zaczynając od lewicy i obcych narodowości, a zamykały orszak sejmowy i senacki trzy grupy prawicy. Z pośród tych trzech grup, obecni byli w pochodzie ks. Arcyb. Teodorowicz i ks. Biskup Sapieha, jen. Haller, Prezydja w pełnym składzie, mianowicie pp.: Głąbiński, Grabski, Zdanowski, ks. Lutosławski, Korfanty, Chaciński, Dubanowicz, Chłapowski, Stroński, Jantapolczyński Kasznica, oraz wielka ilość posłów i senatorów z tych grup.

W grupie rządowej i wojskowej nie było szefa sztabu p. Piłsudskiego, który zaniemógł wczoraj i wskutek tego nie mógł wziąć udziału w pogrzebie.

W przeprowadzeniu zwłok wzięły udział dziesiątki tysięcy ludzi, wszystkie szkoły, stowarzyszenia, instytucje, cechy i korporacje ze sztandarami i wieńcami.

Pochód żałobny rozciągnął się na długość dwuch kilometrów, idąc przez Al. Ujazdowskie, N. Świat i Krakowskie Przedmieście do Zamku.

Porządek był następujący: delegacje instytucji społecznych ze sztandarami krepą owiniętemi, a mianowicie cechy, związki zawodowe, sportowe, naukowe, stowarzyszenia akademickie, delegacje łowieckie, stronnictwo P. S. L. Piasta i Wyzwolenie. Za nimi posuwały się oddziały wojskowe, na których czele jechał konno gen. Kuliński, dowódca korpusu warszawskiego.

Okryte krepą lampy łukowe, opuszczone do połowy masztu chorągwie narodowe i żałobne dawały wyraz żałoby mieszkańców Warszawy. Cały pochód przeszedł w ciszy, powadze, smutku, wśród żałobnego pienia duchowieństwa.

Na zamku.

Trumna ze zwłokami ś. p. Prezydenta ustawiona została w sali rycerskiej na katafalku. Salę oświetla cztery wielkie żyrandole okryte krepą. Po środku sali katafalk z godłem państwowem.

Po jednej stronie katafalku data urodzenia, po drugiej data śmierci. Z tyłu inicjały „G. N."

Po czterech rogach wielkie świeczniki tronowe z XVIII-go wieku króla Stanisława Augusta.

Przy zwłokach stoi oficerska straż honorowa.

W tonącej w zieleni sali Assemblowej ulokowano orkiestry i chóry pod przewodnictwem dyr. Młynarskiego.

Pogrzeb w piątek w katedrze.

Rada ministrów uchwaliła:

Zgodnie z opinją J. E. kardynała Kakowskiego postanowiono zwłoki ś. p. Prezydenta Rzeczypospolitej złożyć na razie w podziemiach katedry św. Jana oraz urządzić pogrzeb w nadchodzący piątek. Na temże posiedzeniu ustalono także żałobę po ś. p. Prezydencie Rzeczypospolitej Gabrjelu Narutowiczu.

W dniu pogrzebu wszelkie widowiska publiczne, jak, teatry, przedstawienia cyrkowe, kinematografy, koncerty, kabarety itp. będą zawieszone.

We wszystkich miastach, będących siedzibą województw i starostw, winny się w dniu pogrzebu ś. p. Prezydenta Rzeczypospolitej odbyć uroczyste nabożeństwa żałobne z udziałem przedstawicieli władz państwowych i samorządowych oraz wojskowości.

Żałoba.

W uzupełnieniu rozkazu ogłoszonego w Rozkazie Dzien. m. s. wojsk. Nr. 217.22, pkt. 3, p. minister spraw wojsk. wyjaśnia i uzupełnia:

Przepaska krepowa — szerokość 5 ctm. na lewem ręku wyżej łokcia (ramienia)—na szerokość dłoni (od zgięcia ręki w łokciu(— powierzch płaszcza i munduru(u oficerów i równorzędnych).

Zmiany wart głównych w garnizonach w niedzielę i święta przez cały czas trwania żałoby będą się odbywały bez przygrywania orkiestr, li tylko w kościołach garnizonowych podczas nabożeństwa orkiestry przygrywać mogą.

Zabraniam wszystkim wojskowym urządzać zabawy taneczne w oddziałach i instytucjach wojskowych i przyjmować udział w publicznych zabawach tanecznych wogóle aż do dnia 27 stycznia 1923 r.

Do dnia pogrzebu zabraniam wszystkim wojskowym uczęszczać do teatrów, cyrków, kabaretów i t. p.

W urzędach cywilnych żałoba trwać będzie 2 tygodnie, t. j. do 30 b. m.

Przez ten czas wszyscy urzędnicy umundurowani nosić mają żałobę i muszą zachować te same przepisy co i wojskowi.

Żałoba w Poznaniu.

POZNAŃ, 20. 12. Za zmarłego pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej odprawione zostało nabożeństwo żałobne dziś o godz. 10-ej przed południem w Katedrze Poznańskiej. Mszę św. celebrował ks. kard. Dalbor. Według rozporządzenia władz kościelnych, w kościołach parafjalnych odzywać się będą dzwony przez trzy dni w południe.

Choroba szefa sztabu.

P. A. T.-iczna donosi:

Szef Sztabu Generalnego p. Józef Piłsudski wczoraj zaniemógł. Zaziębienie i gorączka nie pozwoliły mu wziąć udziału w pogrzebie Prezydenta Rzeczypospolitej.

Co niesie dzień?

KALENDARZYK.

Dnia 21 grudnia 1922 r.

Uroczystość św. Tomasza, Apostoła. — Oprócz tego obchodzi Kościół św. pamiątkę następujących Świętych Pańskich; Św. Jana i Festusa, Męczenników; św. Temistokla, Męczennika; św. Glyceryusza, Kapłana i Męczennika, św. Anastazego, Biskupa i Męczennika; św. Seweryna, Biskupa i Wyzn

Wypadki historyczne.

1658 Polacy staczają ze Szwedami bitwę pod Golding.

Osobiste. Jego Ekscelencja Najd. Pasterz diecezji, ks. Biskup Zdzitowiecki zawiadamia nas, że z powodu niedomagania na zdrowiu, nie będzie mógł przyjmować życzeń i wizyt świątecznych, ani też osobiście składać wizyt i brać udziału w łamaniu opłatkiem w różnych organizacjach, jak to miało miejsce lat poprzednich.

Z Rady Miejskiej. Posiedzenie Rady Miejskiej dnia 18 grudnia odbyło się bez żadnych przeszkód, ani zakłócenia porządku. Zostało ono zamknięte przez p. Prezesa na żądanie licznych Radnych, którzy pragnęli jeszcze tegoż wieczoru porozumieć się ze swemi organizacjami w sprawie wzięcia udziału w Nabożeństwie żałobnem, wyznaczonem na dzień następny, a co do którego Magistrat nie zdążył podać ogłoszenia w prasie.

Już po zamknięciu posiedzenia grupa robotników, będących na sali w charakterze widzów, odśpiewała zwrotkę „czerwonego sztandaru". Radni Grupy Pracy w śpiewie udziału nie brali, gdyż w danej chwili nie byli obecni na sali posiedzeń, lecz obradowali w innym zupełnie pokoju.

Nabożeństwo żałobne. Władze szkolne rozesłały rozporządzenie do szkół aby w dniu dzisiejszym, jako w dniu pogrzebu ś. p. prez. Narutowicza, wszystkie dzieci przybyły na nabożeństwo żałobne, które w naszem mieście odbędzie się, o g. 10 i pół rano w katedrze. Takie samo rozporządzenie otrzymały szkoły ewangelickie i żydowskie.

Z Harcerstwa. (Opłatek i choinka). W myśl rozkazu Komendy Chorągwi i Hufców Włocławskich, na znak żałoby po zgonie Prezydenta Rzplitej Polskiej odwołaną została publiczna choinka harcerska, która miała się odbyć na Nowym Rynku w ogrodzie Saskim — natomiast każda drużyna poszczególnie starać się będzie o urządzenie tej rodzinnej uroczystości w swoim gronie. We wtorek, dn. 19 b. m. o godz. 4 p. poł. 3-a d na żeńska, zorganizowała bardzo miłą choinkę, połączoną z pięknemi, własnej kompozycji obrazkami betleemskiemi; we środę, dn. 20 b. m. o godz. 7 wieczorem urządza opłatek 1-a i 7-a drużyny męskie; o godz. 8-ej nastąpi opłatek dla członków Komend Chorągwi, Hufców i Drużyn. Inne drużyny urządzą swój opłatek w najbliższych dniach lub bezpośrednio po powrocie z ferji świątecznych.

Opłatek wigilijny. Stow. Młodz. Polskiej „Spójnia" w dniu dzisiejszym w sali Tow. Wioślarskiego przy ul. Łęgskiej 77, o godz. 8 wiecz. urządza tradycyjny opłatek wigilijny, tylko dla członków i członkiń Stow., oraz ich rodziców i pracodawców.

Cena chleba. Wobec podrożenia mąki, chleb zdrożał o 60 mk na 2 kg.

Z T-wa Gimnastycznego „Sokół". W niedzielę 24 b. m. w lokalu T-wa o godz. 6 wiecz. odbędzie się tradycyjna choinka dla członków T-wa na którą uprzejmie zaprasza się wszystkich członków T-wa.

Zarząd Akademickiego Koła Kujawskiego przy uniwersytecie Poznańskiem składa serdeczne podziękowanie Zarządowi Koła Ziemian w Włocławku za ofiarowanie 200.000 mk., na cele samopomocowe tegoż Koła.

Stan zdrowotny. Za czas od 10 do 16 grudnia r. b. stwierdzono w powiecie Włocławskim następujące przypadki chorób zakaźnych.

We Włocławku: 1 przypadek duru brzusznego, 1 przypadek płonicy, 32 przypadki odry.

W Piaskach gm. Piaski: 1 przypadek duru brzusznego.

Artystyczne popisy. Restauracja Gastronomja zaprosiła na stałe koncerty dwie siostry Polki, które skończyły konserwatorjum w San Francisco. Artystki występowały w swym objeździe w Szanghaju, Pekinie, Tokjo i innych miastach wschodnich.

Nagły zgon. 19 grudnia zmarł nagle na ul. Szczęśliwej 83 letni ogrodnik Gotlib Horen zam. przy ul. Stodólnej. Władze policyjne odesłały zwłoki do prosektorjum szpitala św. Antoniego.

Wyzwoliny. W sali Magistratu odbyły się wyzwoliny w obecności asesora, starszego i podstarszego majstrów piekarskich na czeladnika piekarskiego Ksawerego Kosowskiego.

Z T-wa Kolarzy. W niedzielę d. 24 grudnia o godz. 6 wieczorem w lokalu T-wa, staraniem tegoż, urządzona zostanie tradycyjna choinka, na którą zaprasza się wszystkich członków i wprodzonych przez nich gości.

Z poczty. 25 grudnia urząd pocztowy czynny nie będzie zaś w dniu 26 grudnia urzędować będzie jak każdej niedzieli.

— W biurach sądowych i w starostwie przerwa w pracy nastąpi 23 grudnia od południa i trwać będzie do 26 grudnia włącznie.

Obiady na stacji. Miejscowa stacja kolejowa, wydaje obiady dla pasażerów, składające się z dwóch dań po 700 mk., a dla służby kolejowej po 600 mk.

Walka z alkoholizmem. Na jarmarku w Piotrkowie Kujawskim władze policyjne pociągnęły do odpowiedzialności karnej około 20 mężczyzn, będących w stanie nietrzeźwym.

Na liście pijaków. Władze policyjne pociągnęły do odpowiedzialności Edwarda Bylińskiego lat 34. zam. przy ul. Łęgskiej nr. 48, który w ub. sobotę przyszedł w stanie nietrzeźwym do komisarjatu i zachowywał się arogancko.

Zatrzymanie. Wieczorem dnia 19 grudnia policja zatrzymała ułomnego starca, niejakiego Włoderskiego i odesłała go do przytułku noclegowego.

Kradzież. Zweibaumowi zam. w Piotrkowie Kujawskim skradziono garderobę wartości 800.000 mk.

KRONIKA POLICYJNA.

Pożar. Rodemu M., zam. w Józefowie (gm. Łęg), spalił się dom mieszkalny wartości 500.000 mk.

Kradzieże. Świerczyńska Marcela, zam. na stacji K. D. K. Włocławek, zameldowała, że skradziono jej na targu z torebki cenne rzeczy wartości 300.000 mk.

— Rosiakowi Józefowi, zamiesz. w Choceniu (gm. Smiłowice), skradziono na targu 90.000 mk.

— Barańskiej Stanisławie, zam. przy ul. Botanicznej № 5, skradziono świniaka wartości 100.000 mk. Sprawców wykryto.

— Federowicz Anieli, zam. przy ul. Św. Antoniego № 20, skradziono świniaka wartości 100.000 mk. Sprawców wykryto.

Katastrofa kolejowa na stacji Łazy,

W poniedziałek wieczorem o godzinie 9 na stacji Łazy pociąg pośpieszny Nr 1, dążący z Warszawy do Krakowa, uderzył w manewrujący pociąg, złożony z parowozu i sześciu wagonów.

Parowóz został wykolejony a brankard uszkodzony.

Ciężko ranny konduktor i kilku lekko obrażonych pasażerów padli ofiarą katastrofy.

Powodem wypadku—nieuwaga dyżurnego.

TELEGRAMY.

Hungaryści.

BUDAPESZT, 20. 12. W ub. poniedziałek utworzoną została oficjalnie »Partja Węgierskich Faszystów«, zorganizowana według wzoru włoskiego. Partja ta nosi nazwę Hungarystów. Na zgromadzeniu tej partji obecny był poseł Stefan Friedrich.

Aresztowanie petlurowców na Ukrainie.

RYGA, 20. 12. (Pat.) Z Moskwy donoszą, że władze sowieckie na Ukrainie dokonały licznych aresztowań w guberniach: Mikołajewskiej, Kremeńczugskiej i Jekaterynosławskiej. Uwięziono mianowicie około 200 osób; wszyscy są oskarżeni o należenie do organizacji Petlurowców. Zdaniem prasy, organizacje w ten sposób ostatecznie zostały zlikwidowane.

Deficyt Prus.

BERLIN, 20. 12. (Pat.) Urzędowe pruskie biuro prasowe komunikuje, że budżet pruski na rok 1922 zamyka się deficytem w kwocie 11.986 miljonów marek.

KILKUWIERSZÓWKI.

Z POLSKI I O POLSCE

× W Krakowie socjaliści kilkakrotnie usiłowali urządzić wrogie manifestacje. Policja nie dopuściła do żadnych ekscesów.

× Gazety w całym kraju, bezwzględu na przynależność partyjną, potępiają zabójstwo prezydenta i nawołują do zachowania spokoju.

Z CAŁEGO ŚWIATA.

× W Niemczech utworzono tak zw. Narodowy Związek Wolności. Wybitny udział w Związku wzięli znani hakatyści, jak hr. Rowentloff i inni.

× Gazety łotewskie nazywają konferencję rozbrojeniową w Niemczech zwykłą komedją, urządzoną przez bolszewików.

× Dnia 12 grudnia otwarto w Pradze Czeskiej międzynarodową wystawę prasy.

× W uniwersytetach rumuńskich młodzież nie przestaje się burzyć przeciwko żydom. Młodzież zapowiadała walkę aż do wprowadzenia prawa o „numerus clausus."

× Bułgarja wydaliła z granic państwa rosyjskiego posła Pietrajewa.

× Wiceprezydent senatu gdańskiego dr. Otto Lenning, znany hakatysta złożył swój urząd z powodu nieporozumienia z panią na ostatniem posiedzeniu w sobotę wieczorem.

× Angielscy fabrykanci okrętowi traktują z Turcją o odbudowę floty tureckiej na kredyt w dokach angielskich.

× Wczoraj ostatnie oddziały wojsk angielskich opuściły wolne państwo Irlandzkie. Wojska te były manifestacyjnie żegnane przez ludność.

× Powszechny Związek studentów w Paryżu postanowił uczcić rocznicę Pasteura w sposób szczególnie uroczysty. 25 b. m. mają przybyć do Paryża setki delegatów uniwersytetów prowincjonalnych francuskich oraz zagranicznych. Między innymi przybędą delegaci Anglji, Polski, Rumunji, Włoch, Czecho-Słowacji, Szwajcarji, Holandji i Belgji.

Kurs marki polskiej za granicą.

Zurych 0.03½, Gdańsk 42.89 — 43.11.

Przed zgromadzeniem narodowem.

Stanowisko Chrz. Zw. Jed. Narod.

Trzy stronnictwa Chrześcijańskiego Zw. Jedn. Narod., uważając stale za rzecz najważniejszą w wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej, by został on wybrany przez większość polską, zwróciły się do Zarządu Klubu P. S. L.-Piasta, o odbycie narady, celem osiągnięcia porozumienia i zapewnienia takiej większości.

Klub P. S. L. nie odpowiedział na to wezwanie i nie stanął do narad.

Sądząc, mimo to, że wszystko należy uczynić aby tę większość polską zapewnić na Zgromadzeniu Narodowem, trzy stronnictwa Chrz. Zw. Jedn. Nar. wstrzymują się nawet w tym stanie rzeczy od stawiania własnej i bliskiej sobie politycznie kandydatury, a postanawiają oświadczyć się za wyborem osobistości, stojącej zdala od wszelkich walk politycznych.

Pragnąc zaś i na tym gruncie uwzględnić poglądy innych grup, liczą się te trzy stronnictwa z tem, że Polskie Stronnictwo Ludowe w odezwie swej po poprzednim wyborze ogłoszonej przez naczelne władze stronnictwa oświadczyło:

„Myśmy zrazu nie zamierzali stawiać własnego kandydata, bośmy sądzili, że znajdzie się taki, któryby nikogo nie drażnił, a mógł na sobie skupić jaknajwięcej głosów. Kiedy jednak prawica nie postawiła takiego kandydata, którym np. mógł być Prezes Akademji Umiejętności w Krakowie Morawski...“

Pragnąc jaknajusilniej przyczynić się do porozumienia i stworzenia większości polskiej na Zgromadzeniu Narodowem, przedstawiciele trzech stronnictw Chrz. Zw. Jedn. Narod. oświadczyli p. Marszałkowi Ratajowi, że są one gotowe oddać swe głosy za Prezesem Akademji Umiejętności prof. Kazimierzem Morawskim.

Oszczercza, prowokacyjna odezwa.

Korespodent Gazety Porannej z Częstochowy donosi, iż w mieście tem rozplakatowano przed paru dniami odezwę, zaczynającą się od słów:

»Prawnie obrany prezydent Rzeczypospolitej padł z ręki zbrodniarza, nasłanego przez »narodową« prawicę, której przewodzą: Haller, Trąmpczyński, Korfanty.

Pod odezwą są podpisy:

Częstochowski okręgowy Komitet robotniczy P. P. S.

Częstochowski powiatowy komitet P. S. L. »Wyzwolenie«.

Częstochowski komitet N. P. R.

Polska organizacja wolności na powiaty częstochowski i radomskowski.

Jak należy rozumieć oświadczenie premiera Sikorskiego, że będzie ścigał tych, co rozsiewają oszczerstwa i dążą do wywołania w kraju rozruchów? Oszalała lewica hula i nikt jej przeszkód nie stawia!

Niech żyje rewolucja socjalna.

Na czele orszaku żałobnego przeprowadzającego zwłoki ś. p. Prezydenta Rzeczypospolitej z Belwederu na zamek szedł szereg organizacji socjalistycznych z rozwiniętemi czerwonemi sztandarami, wśród których powszechną uwagę zwracał sztandar z napisem:

»Niech żyje rewolucja socjalna«.

Ze strony władz nie podniesiono przeciw temu żadnego sprzeciwu.

Świadkowie pogrzebu zapytywali jednak ze zdumieniem:

— Czy to obchód partyjny czy urzędowa uroczystość żałobna najwyższego urzędnika Państwa?

Ze Stowarzyszenia Kupców Polskich.

W poniedziałek d. 18 grudnia r. b. odbyło się ogólne Zebranie członków Stowarzyszenia. Przewodniczył prezes p. K. Ossowski. Uchwalono jednocześnie wysłać do Warszawy telegram kondolencyjny z powodu śmierci Prezydenta Rzeczypospolitej.

Wnioski p. A. Rudzińskiego w sprawie zamknięcia sklepów w dniu 19 grudnia od g. 12 w poł. i przerwania na znak żałoby zebrania obecni po wyczerpującej dyskusji odrzucili wszystkimi głosami. Wnioskodawca zaprotestował przeciwko takiemu postanowieniu popartemu przedtem zupełnie słusznemi motywami i manifestacyjnie opuścił zebranie.

W dalszym ciągu przystąpiono do wyczerpania porządku dziennego i załatwiono sprawy pierwszorzędnej wagi, niecierpiące zwłoki.

Po omówieniu w szegółach sprawy cenników i kasy chorych, uchwalono opodatkować się na rzecz ufundowania sztandaru dla 14 p.p., który dotychczas godła swego nie posiada, następnie postanowiono złożyć ofiarę pieniężną do dyspozycji Opieki przy Państwowym Gimnazjum Realnem we Włocławku. W wolnych wnioskach zabierali głos pp. Mochorowski, L. Makowski, Wieczorkowski i inni.

Między innemi poruszono sprawę listu otwartego ks. proboszcza Straszewskiego do właścicieli sklepów, zamieszczonego w miejscowej prasie. Stowarzyszeni wypowiedzieli się składać w dalszym ciągu dobrowolne ofiary według sił i możności na budujący się kościół, jednakże co do sawej formy zbierania ofiar dla przyczyn zrozumiałych zajęli stanowisko odmowne.

Sprawa opodatkowania się na rzecz biednych żebraków zainicjonowana przez Stowarzyszenie przed kilku tygodniami wywołała dłuższą dyskusję, rezultatem której było wyjaśnienie Zarządu, że na zrobioną propozycję Tow. Wspomagania Biednych Zarząd Stowarzyszenia nie otrzymał dotychczas żadnej odpowiedzi. Zebrani wyrazili zdziwienie, że jednak Tow. Wspomagania Biednych tak lekceważy sobie sprawy tego rodzaju, które winny być załatwione natychmiast, a nie odkładane na szereg tygodni, jak to niestety się dzieje.

Przewodniczący przyrzekł, że dołoży wszelkich starań, aby przyśpieszyć załatwienie tej sprawy i o rezultacie zawiadomić członków na następnem zebraniu.

Na tym posiedzenie zakończono.

Przestępstwa służbowe.

P. minister sprawiedliwości, prof. Makowski wydał w dniu 24 listopada r. b. dla urzędów prokuratorskich Rzeczypospolitej następującą instrukcję w przedmiocie ścigania przestępstw służbowych:

„Celem unormowania działalności urzędu prokuratorskiego w sprawach o przestępstwa służbowe, zarządzam, co następuje:

1) Skoro prokurator poweźmie wiadomość, że zachodzi podejrzenie przestępstwa na służbie państwowej lub społecznej w urzędzie cywilnym, z wyjątkiem urzędu wymiaru sprawiedliwości, powinien niezwłocznie sprawdzić ją drogą poufną lub przez zażądanie wyjaśnień od właściwych władz.

Funkcjonarjuszom policyjnym nie należy polecać żadnych czynności przy dochodzeniach o przestępstwa służbowe, popełnione przez ich zwierzchników.

Zależnie od wyników przedwstępnego zbadania należy nadać sprawie dalszy bieg w trybie, przepisanym przez ustawy o postępowaniu karnem.

W przypadkach pociągnięcia winnego do odpowiedzialności, należy niezwłocznie powiadomić o tem władzę przełożoną oskarżonego.

2) W celu wykrycia przestępstw służbowych prokurator powinien zwracać szczególną uwagę na informacje prasy perjodycznej, jako czynnika najczulej wyrażającego opinję publiczną.

W każdym przypadku stwierdzenia fałszywości lub oczywistej bezpodstawności tych informacji, prokurator obowiązany jest pociągnąć winnych do odpowiedzialności za świadome lub nieoględność znieważanie urzędu państwowego lub społecznego, względnie za rozszerzanie zmyślonych faktów (art. 154. 532, 367 k. k. ros., paragr. 131 u. k. niem., paragr. 21 ust. prasowej niem., paragr. 7 i 239 u. k. austr. z d. 15 października 1868 r. I. 142 dz. u. p.)

Skoro dochodzenie lub śledztwo wstępne ustali, że szkoda dla zarządu państwowego lub interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, albo niebezpieczeństwo takiej szkody, nie były wywołane przez karygodną czynność poszczególnego urzędu lub urzędnika, lecz są skutkiem wadliwości trybu postępowania lub niedokładności przepisów obowiązujących, prokurator okręgowy, po umorzeniu sprawy (wstrzymaniu postępowania), przedstawia spostrzeżone niedokładności prokuratorowi apelacyjnemu w celu doniesienia ministrowi sprawiedliwości“.

Drożyzna a P. P. S.

Myśl Narodowa pisze: W r. 1919 zamieścił Robotnik »List z Paryża« swego stałego korespondenta tamtejszego niejakiego Hieronima (?) Kohna, z profesji kawiarnianego włóczykija i plotkarza, w którym to liście był taki passus:

»Stała zaś akcja, systematycznie przedsiębrana przez proletarjat przeciw wszelkim nadużyciom klas uprzywilejowanych, jak stwarzanie i rozszerzanie kooperatyw socjalistycznych, jak stałe wykazywanie nadużyć klas posiadających, ich międzynarodowej solidarności w zwalczaniu rządów proletarjackich; jak uświadamianie znaczenia trwałego porozumienia się międzynarodówki proletarjackiej; jednem słowem oświetlanie socjalistyczne wszystkich zadań, związanych z życiem społecznem — oto narazie zadanie świadomych proletarjuszy. Proletarjat nie wywołuje katastrofy rewolucyjnej, ale do nieuniknionej katastrofy powinien być przygotowanym. I dla tego drożyzna jest znakomitym środkiem do agitacji społecznej, do wykazywania całej wadliwości dzisiejszego ustroju, w którym prasa jest na usługach nieprodukcyjnego kapitalizmu, tego wiecznego pożeracza ludzkiego mięsa i ludzkiej duszy, czy to na polach bitew, lub w fabrykach, warsztatach, czy podziemiach, na robotach polnych, lub też w biurach i sklepikach, jednem słowem wszędzie, gdzie duch ludzki i mięśnie zużytkowują się przedwcześnie. Z drugiej strony drożyzna winna być bodźcem do stworzenia samopomocy proletarjackiej. Te obydwa czynniki umiejętnie wykorzystane — przyśpieszają rozwój przeobrażeń społecznych«.

Tyle gaduła Kohn.

Drożyzna znakomitym środkiem do agitacji społecznej...

Do wykazywania całej wadliwości dzisiejszego ustroju.

Dlatego też P. P. S. z drożyzną walczy i walczyła tak blado i apatycznie.

Może zaprzeczycie istnienia tego listu? Może tak Kohn nie pisał?

O ustalenie nazwy polskiej.

Dążąc do oczyszczenia naszego słownictwa przemysłowego z obcych naleciałości językowych, niedawno temu redakcja „Poradnika Językowego“ w Krakowie, ogłosiła z polecenia znanych krakowskich fabryk »Bełdowski, Herliczka, Wołoszyński“ konkurs na polską nazwę „tutek — gilz“ do papierosów, które to wyrazy jak wiadomo, wdarły się do naszego języka z popsutej niemczyzny (Tüten, Hülsen). Sąd konkursowy otrzymał zaproponowanych przeszło 2.000 najróżniejszych nazw, z których wybrał i nagrodził rzekomo dla poetycznego brzmienia wyraz „Obsłonki“ podany tylko przez 3 osoby, jakkolwiek cała setka proponentów ze wszystkich sfer społecznych całej Polski, jakoby pewien vox populi, domagała się uchwalenia nazwy „Zwitki“. Również i sąd konkursowy uznał ze względów praktycznych nazwę „zwitki“ za przedmiotowo odpowiednią i dobrze określającą zwinięte rurki bibułkowe, rozstrzygnięcie jednakże pozostawił udziałowi szerszego ogółu za pomocą pisemnego głosowania. W tej myśli uprasza się zwolenników spolszczenia nazw przemysłowych oraz interesowaną publiczność o współudział w wyborze jednej z tych nazw. Zgłoszenia należy skierować do 1 lutego 1923, do Zjednoczonych Fabryk Bełdowski, Herliczka, Wołoszyński w Krakowie, wyłącznie na zwykłych ofrankowanych kartach pocztowych, podając dokładny adres i zawód wysyłającego, oraz krótkie oświadczenie się za zazwą „Zwitki“ względnie „Obsłonki“ wykluczając wszelkie dalsze dyskusje i propozycje, jako nieważne i bezprzedmiotowe. Powyższa firma przeznacza za współdziałanie trzy premje: 30.000, 15.000 i 5.000 mk., które rozdzielili pomiędzy głosujących przez losowanie. Pisma polskie uprasza się o powtórzenie tej wiadomości.

Z ostatniej chwili.

Wybór Prezydenta.

W środę o g. 2 po południu ukończono głosowanie. Głosujących w Zgromadzeniu Narodowem było 553. Nieważnych głosów 18, ważnych 537. Wynik głosowania:

Stanisław Wojciechowski 298 głosów,

Kazimierz Morawski 227.

Prezydentem wybrany Stanisław Wojciechowski.

Z Tow. Pomocy dla niezamożnych uczniów Gimnazjum Państwowego.

Dnia 10 b. m. w gmachu Gim. Państwowego męskiego odbyło się Roczne Zebranie Członków T-wa, które utrzymuje bursę uczniowską.

Zebranie zagaił Prezes Zarządu p. Józef Boyé i zaprosił na Przewodniczącego Zebrania p. Jerzego Bojańczyka, a na Sekretarza p. Franciszka Mańkiewicza.

Ze sprawozdania Zarządu za 1921 22 r. dowiadujemy się, że działalność T-wa w roku sprawozdawczym była jak zwykle żywotna, a ofiarność społeczeństwa miejscowego oraz Kujaw—wydatną. Liczba członków powiększyła się o 63 osoby, w tem 33 zamiejscowe.

Ze względu na szczupłość skarbu młodego Państwa, które nie może jeszcze przejąć bursy na koszt własny, T-wo od roku 1915 prowadzi bursę dla 17 wychowańców, przeważnie synów inteligencji po za Włocławkiem zamieszkałej.

Za całodzienne utrzymanie, lokal, opał, światło, opiekę wychowawcy i lekarską, lekarstwa i gazety T-wo w roku sprawozdawczym pobierało 6000 mk. miesięcznie od ucznia, przyczem 1 uczeń był całkowicie zwolniony i jeden częściowo.

Towarzystwo czerpało fundusze prócz z opłat od uczniów, z ofiar w gotówce i naturze, które wyniosły mk. 563.000 oraz z dorocznego koncertu-rautu w m-cu w kwietniu, który przyniósł zysku czystego 750 000 mk.

T-wo posiada własny gmach przy ul. Botanicznej Nr. 4 i pewną sumę na hipotece sąsiedniego placu.

Budżet na rok bieżący wyraża się sumą Mk. 6.400.000.

Jak wielką sympatję i popularność zyskało sobie T-wo u miejscowego i okolicznego społeczeństwa dają temu wyraz następujące sumy ofiar w gotówce, które wpływają obecnie do Kasy T-wa, a mianowicie:

Cukrownia „Choceń“	Mk.	400.000
Ferd, Bohm i C-ie . .	„	100.000
(na poczet zadeklarowanej większej sumy)		
Sejmik Nieszawski . .	„	100.000
(za rok ubiegły)		
Komisja Likwidacyjna Wz.		
Kredytu	„	100.000
Józef Grundland . . .	„	50.000
Stanisław Erenreich . .	„	25.000
Bank Handlowy . . .	„	20.000
H. Mühsam	„	15.000
Bank Kredytowy . . .	„	10.000

P. I. Haackowa z Dembic 4 korce kartofli i warzywo.

Prócz tego w naturze; od firmy „Bohm i C-ie“ za pośrednictwem p. Romana Pietrowa 16 kilo cykorji i 8 kilo kawy, od p. Józefa Boyé z Sierzchowa 1 prosiaka i 3 korce marchwi, od p. Jerzego Gabriela z Olganowa 5 korcy kartofli i z cukrowni „Brześć Kujawski“, jeden worek cukru.

Wiele przedsiębiorstw i firm zadeklarowało większe sumy z zysków roku bieżącego, które zostaną wpłacone po zamknięciu ksiąg i sporządzeniu bilansów.

To zainteresowanie się społeczeństwa potrzebami uczącej się młodzieży daje Zarządowi gwarancję, że tak w roku bieżącym jak i w latach następnych będzie mógł podług zakreślonego sobie planu należycie bursę uczniowską poprowadzić aż do chwili przejęcia tejże przez Państwo.

Do Zarządu powołano ponownie pp. Karola Xiężopolskiego i Jerzego Gabriela oraz p. Fr. Mańkiewicza. Do Komisji Rewizyjnej ponownie p. p. M. Bojańczyka, Z. Froma i St. Hornowskiego, a zastępców p. p. Dr. W. Miklaszewskiego i Jerzego Bojańczyka

Pożyczka złota.

Że pożyczka złota
Warta jest reklamy,
No to wciąż dowody
Z jej powodzeń mamy,
Zagranica bierze,
A prowincja chwyta,
Wielki ruch po bankach,
Każdy o nią pyta.
Pyta Weronika,
Pyta i Inocent,
Bo ten papier dobry
Daje osiem procent!

Er—El.

Ucinki polityczne.

I.

Polsko, siądź na popiele i pokutnym worem
Okryj się, iż Woźnicki został senatorem!
Ech, raczej śmiej się, Polsko, narodów papugo!
Gdy zginiesz z ręki synów, żyd stworzy im [drugą.

II.

Socjali, pochwyciwszy ster państwowej [władzy,
Wiedli w wiry anarchji swą ojczystą nawę.
Obywatele, głodni, bez butów, pół nadzy,
Burzyli się na rządy bezrządne, nieprawe.
Beati possidentes, stanąwszy, jak Cato:
—Anarchiści!— krzyknęli w odpowiedzi na to.

CHARIX.

Krakowiaczek paskarski.

Paskarzna paskarzu jedzie,
Paskarzem pogania,
Kpi z drożyzny w oczy biedzie,
Bo marka jest tania.
Trzeba tylko, wzorem »Piasta«,
Marek jaknajwięcej,
Każdy paskarz niemi szasta
Setkami tysięcy.
Paskarz w chwale złota kroczy,
Bo bliźniego łupi,
Komu bieda patrzy w oczy,
Ten, widać, jest głupi!

CHARIX.

OFIARY.

Złożono w Administracji Słowa Kuj.

Na inwalidów przy czerw. krzyżu

Stow. „Samopomoc“ w Lubieniu mk. 10.000.

Na Opiekę Kuchni dożyw. dzieci

Zosia na trepki dla dzieci, mk. 1000.

Stasia i Zosia Majewscy, na choinkę dla dzieci mk. 2.000.

Znalezione w cukierni Bednarskiego mk. 15.000, E. Bednarski mk. 5000 razem mk. 20.000.

ROZKŁAD JAZDY KOLEJĄ

OBOWIĄZUJĄCY OD DNIA 1-go CZERWCA

Z WŁOCŁAWKA ODCHODZĄ:

do Gdańska:

osobowy warszawski o godz. 12.16
kurjer bukaresztański „ „ 14.03
kurjer warszawski „ „ 2.47

do Poznania:

kurjer warszawski . . o godz. 3.25
osobowy „ „ 5.19

do Bydgoszczy:

osobowy warszawski o godz. 22.19

do Warszawy:

osobowy poznański . . o godz. 1.54
kurjer gdański . . . „ „ 3.54
kurjer poznański . . „ „ 4.28
osobowy bydgoski . . „ „ 7.41
osobowy gdański . . „ „ 16.27

do Warszawy, Lwowa i Bukaresztu:

kurjer gdański . . . o godz. 14.05

REDAKTOR: KS JÓZEF KRUSZYŃSKI DRUKARNIA DIECEZALNA POD ZARZĄDEM W. TOMASZEWSKIEGO. WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.